

A Magyar Kémikusok Egyesületének
– a MTEZS tagjának –
tudományos ismeretterjesztő
folyóirata és hivatalos lapja

Szerkesztőség:

Felölös szerkesztő: KISS TAMÁS
[SEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883

Fax: 36-1-201-8056

Email: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felölös kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Europrinting Kft.
Felölös vezető: ENDZSEL ERNŐ
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számainak tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541

HU ISSN 0025-0163 (nyomatott)

HU ISSN 1588-1199 (online)

DOI: 10.24364/MKL.2020.09

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archívuma (EPA) archiválja

Minden kémia, ami a világban körülvesz minket. Az elsöre talán túlzónak tűnő megállapítás mégis bizonyítást nyer, ha arra gondolunk, hogy a kémia segítségével nélkül lehetetlen lett volna feltárni a testek szerkezetét, felépítését, és nélküle arra sem kaptunk volna választ, hogy az emberiség miképpen ismerte meg egyre pontosabban az elemek és vegyületeik tulajdonságait az ókori természetfilozófusoktól kezdve a mai csúcstechnológiával rendelkező kutatókig.

Az elmúlt időszakban ez a szakterület egyre nagyobb fontosságra tett szert, újabb és újabb tudományágak fejlődtek ki belőle, miközben nélkülözhetetlen szerepe vitathatatlan az új anyagok és technológiák kifejlesztésében, a gyógyszer-gyártásban vagy akár a biotechnológia területén.

Úgy gondolom, az innovációs eredmények legfőbb motorja a jól képzett szakemberek teljesítménye, mely eredményen a magyar kutatási, fejlesztési potenciál és nagymértékben a kémia oktatásának színvonalán múlik. Ezért is nagyon fontos, hogy tegyünk a kémia mint tudományág elismeréséért és sikereirért, hiszen csak így biztosíthatjuk a fenntartható fejlődést a következő generációk számára.

Nagy öröm, hogy olyan hazai cégnél dolgozhatom, ahol mindezt felismerve, az erkölcsi támogatás, valamint az igen széles körű szakmai együttműködések túl anyagilag is tesznek lépéseket ezen cél elérése érdekében. Kifejezetten a kémia iránt kevésbé érdeklődők körében talán kevesen tudják, hogy létezik egy igen nívós díj, mely évről évre azokat az általános és középiskolai tanárokat hivatott elismerni, akik évtizedeken át tartó áldozatos munkájukkal nagymértékben járulnak hozzá a magas színvonalú szakképzéshez, kiemelt figyelmet fordítanak a kémia oktatására, megszerettetésére, valamint a tehetséges diákok felkarolására. Ezért is tartom hiánypótló kezdeményezésnek a Magyar Kémiaoktatásért díjat, melyet minden évben összesen a Richter Gedeon Alapítvány a Magyar Kémiaoktatásért kuratóriuma ítél oda és ad át az aktuális díjazottaknak.

Annyi személyes vallomást talán megengednek nekem, hogy a díjátadó ünnepség alatt mindig emelkedett lélekállapotban vagyok. Ez az érzés minden évben átjár, nagy öröm számomra, hogy szervezőként évről évre átélhetem. Mindig nagyon meghatódom, olyan pillanatokat élek itt meg, melyekből hetekig táplálkozom. Nagy élmény részese lenni annak, ahogy a tanári életművek a szemünk előtt kibontakoznak, ahogy tanítványaik elismerően beszélnek róluk a díjátadón. Öröm látni és átélni, hogy egy olyan nagy gyógyszer-cég, mint a Richter, gondol arra, hogy hazánkban bizony számos kiváló pedagógus tanít, nagyívű szakmai életűt, akiknek munkáját igenis elismerni és díjazni kell. Ez a fajta megbecsülés véleményem szerint nagyon fontos dolog. Az ember sokszor úgy érzi, hogy leél egy életet, és közben nagyon kevés dicséretet, visszaigazolást kap. Ez az ünnepélyes díjátadó ezért is értékes, mert itt a tanároknak igazi elismerésben, megbecsülésben lehet részük, és ez számomra mindig nagyon felemelő és megható élmény.

Ezzel a gondolatokkal várom az idei, októberben esedékes díjátadót, és csak reménykedem benne, hogy a most nyáron született kisfiam is elmondhatja majd pár évtized múlva, hogy kiváló tanárai voltak az iskolában, akik olyan tudást és szakmai szemléletet adtak a kezébe, melyek kifogyhatatlan munitióként szolgáltak a sikeres karrierhez vezető úton.

2020. szeptember

Nagy Gábor
az MKL szerkesztőségének tagja

TARTALOM

KÖZOKTATÁS – TANÁRI FÓRUM

Villányi Attila: In memoriam kémia **254**

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY

IUPAC-centenárium **256**

A kreatív kémikus

Bélafiné Bakó Katalin, Takács Piroksa, Nemesóthy Nándor: **258**

Újabb trendek a membránseparációs műveletek területén

HAZAI KUTATÓMŰHELYEK BEMUTAKOZÁSA

Barczáné Buvári Ágnes: Komplexkémiai kutatások az ELTE Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszékén **261**

JUBILEUM: AZ MKL 75. ÉVFOLYAMA

Schay Géza, Nagy Lajos György: Adsorbensek fajlagos felületének meghatározási lehetőségei folyadékkegyek adszorpcióis izotermáiból (1964) **265**

László Krisztina: A Schay–Nagy-módszer **269**

KITEKINTÉS

Lente Gábor: A szokások hatalma: a 2019-es IgNobel-díjak **270**

Braun Tibor: Űrlifttel a csillagokig. 35 000 km-es nanocső kábelre várva **272**

MEGEMLÉKEZÉS

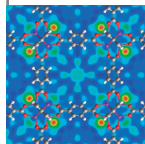
Szepes László: Dr. Boksay Zoltán egyetemi tanár (1927–2020) **275**

VEGYÉSZELETEK

Lente Gábor rovata **276**

EGYESÜLETI ÉLET **278**

A HÓNAP HÍREI **279**

Címlapunko:

Fémorganikus váz-szerkezet (MOF) alkalmazása.

A neutronszerkezeti kép megmutatja,

hol kötődnek

a hidrogénmolekulák

(vörös/zöld körök)

a hidrogéntárolásra

készített MOF-hoz.

A MOF golyó-pálcika

modelljét rárajzolták

a szerkezeti képre

(Wikipédia,

T. Yildirim/NIST)